



De geschiedenis van de
eerste socialistische staat

De lessen van Marx en Lenin **De Commune van Parijs 1871**

1. DE OORZAKEN VAN DE COMMUNE

Voorgeschiedenis

De Frans-Duitse oorlog en de vestiging van de Derde Republiek

Het beleg van Parijs door de Duitse troepen

2. DE COMMUNE VAN PARIJS

Van 18 maart tot 26 maart 1871

Van uitroepen van de Commune tot verkiezingen van de Commune

Van 26 maart tot 28 mei 1871

Het dagelijkse leven onder de Commune

De vrouwen en de Commune

De strijd

3. NA DE COMMUNE

- De repressie
- De lasterkampagne
- De demoralisatie
- De heropstanding van de arbeidersbeweging

4. DE LESSEN VAN DE COMMUNE

De Commune van Parijs 1871

1. DE OORZAKEN VAN DE COMMUNE

1.1. Voorgeschiedenis

- De februari revolutie van 1848
- De droom van de "Sociale Republiek " (II)
- Nederlaag van het Parijse proletariaat in juni 1848
- De staatsgreep van Louis-Napoleon (III) Bonaparte 1851
- Het tweede keizerrijk 1852-1870

- De oprichting van de Eerste Internationale, sept. 1864
- Stromingen binnen de arbeidersbeweging (convergeren)
 - Aanhangers van Proudhon
 - Aanhangers van Auguste Blanqui
 - Aanhangers van Karl Marx



Lamartine wijst de rode vlag af, Parijs febr.1848

De Commune van Parijs 1871



De voorlopige regering, met twee
arbeidersvertegenwoordigers, Parijs febr.
1848



Juni opstand 1848

De verslagen arbeiders worden weggevoerd

De Commune van Parijs 1871

1. DE OORZAKEN VAN DE COMMUNE

1.2. De Frans-Duitse oorlog en de vestiging van de Derde Republiek

- Wedijver tussen Frankrijk en Duitsland (Bismarck) – éénmaking
- Agressie-oorlog van Frankrijk tegen Duitsland
- Frankrijk verliest alle veldslagen, chauvinisme krijgt klappen
- Overgave van het Franse leger te Sedan op 2 september
- Agressie-oorlog van Duitsland tegen Frankrijk – oorlog verandert van karakter
- Opstand in Parijs (Blanqui) en uitroepen van Derde Republiek op 4 september - Nationale verdediging of socialisme ?
« Gouvernement de la défense nationale »



Keizer Napoleon III, 1852-1870

De Commune van Parijs 1871



Bismarck, de éénmaking van Duitsland van bovenaf



Napoleon III wordt verslagen te Sedan door de Duitsers

De Commune van Parijs 1871

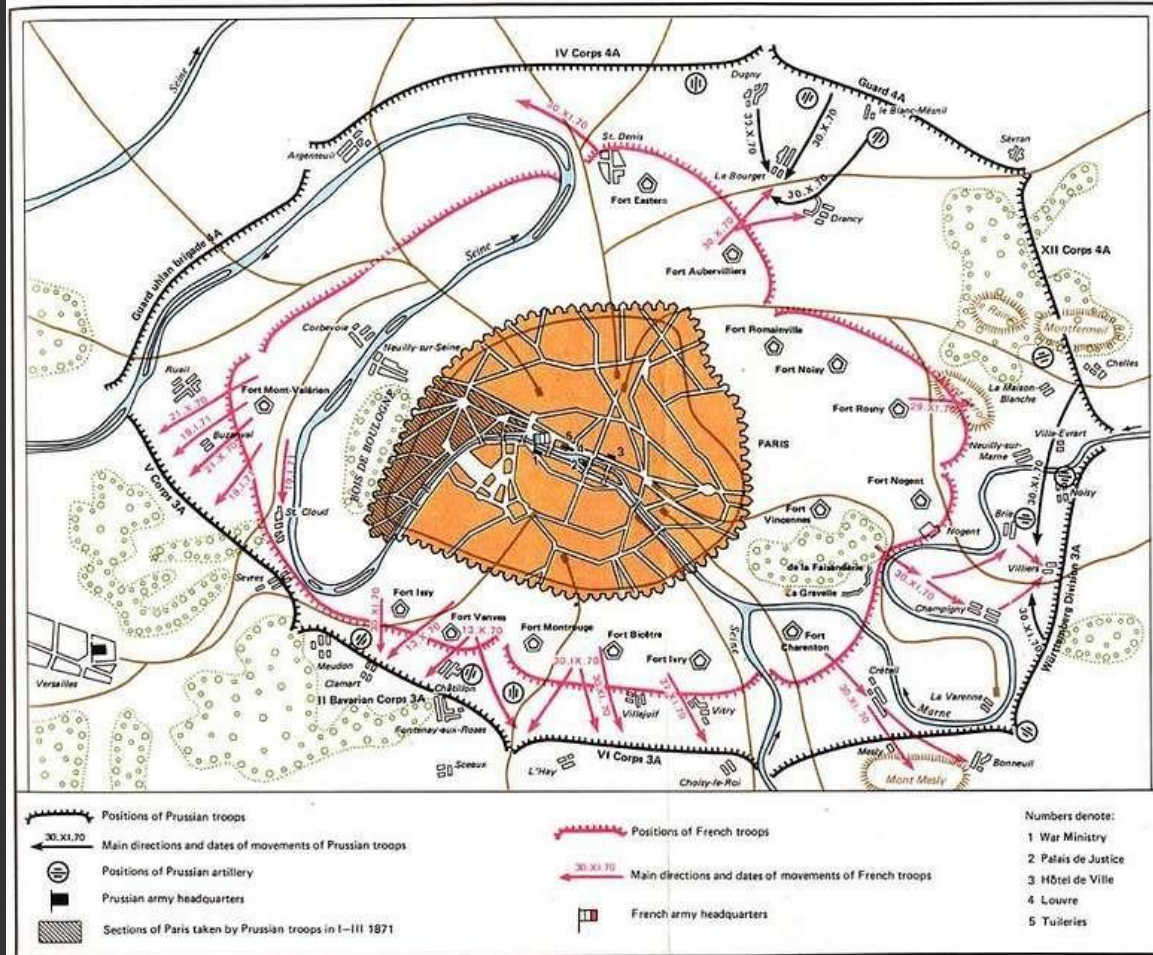
1. DE OORZAKEN VAN DE COMMUNE

1.3. Het beleg van Parijs door de Duitse troepen (Eerste beleg – 18 sept. 70 tot 29 jan. 1971)

- Burgerij voert politiek van kapitulatie en van verzwakking van de weerstand bij het volk
- Slecht uitgevoerde uitvallen (Champigny 2 dec 70) (Buzenval 18 jan 71)
- Volk eist algemene bewapening en volksregering
- Vorming van federatie van de Nationale Garde van Parijs in één Comité Central
- Pogingen tot opstand op 1 okt 70 en 22 jan 71 – Repressie.
- Wapenstilstand wordt getekend op 29 jan 1871
- Duitsers bezetten Noord van Frankrijk, ze trekken Parijs binnen-
Het volk aanvaardt de capitulatie niet.

De opstand kondigt zich aan.

THE SIEGE OF PARIS (19 IX.1870—28 I.1871)



Parijs is omsingeld door de Duitsers –
uitbraak pogingen mislukken

De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs 1871

Kroning van de Duitse keizer in Versailles.

De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs 1871

Duitsers tijdens het beleg van Parijs



De Commune van Parijs 1871

Nederlagen aan de poorten van
Parijs

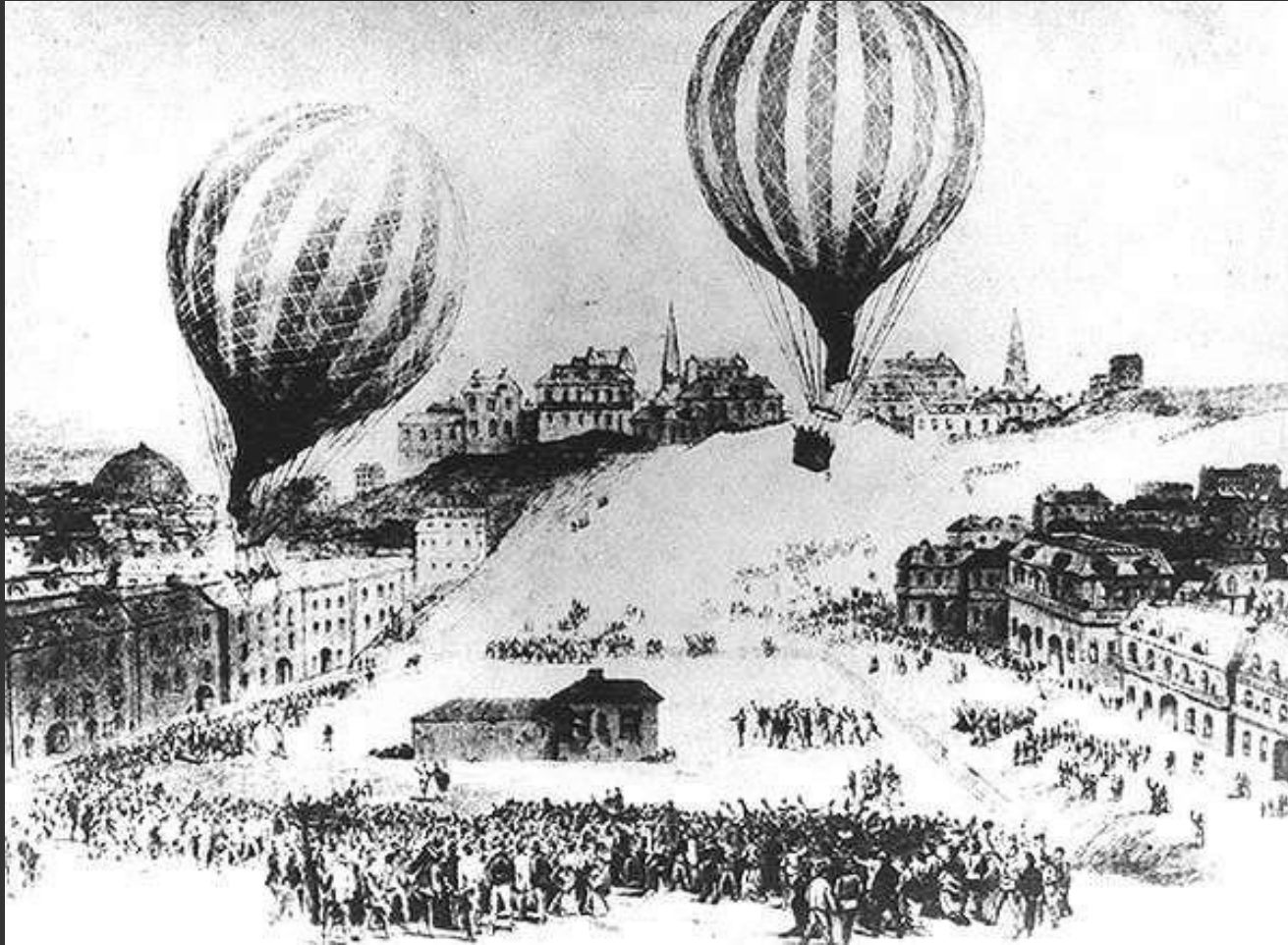
De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs 1871

De Franse legers worden verslagen – opzet in het spel

De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs 1871

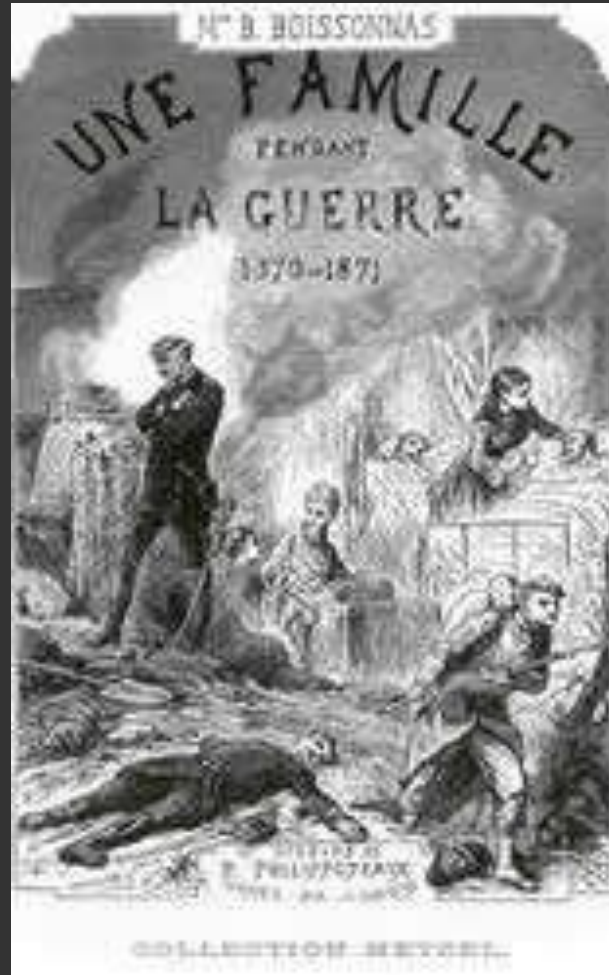
Beleg van Parijs – poging om aan het beleg te ontsnappen

De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs 1871

Het eerste beleg van Parijs: rat op het menu



De Commune van Parijs 1871

De miserie van het volk tijdens het beleg



De Commune van Parijs 1871

Kanonnen gekocht en betaald door de werkers voor de verdediging van Parijs tegen de Duitsers

De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs 1871

De Nationale Garde met haar kannonen houdt stand

De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs 1871

De regering verraadt de Franse Republiek

De Commune van Parijs 1871

2. DE COMMUNE VAN PARIJS

2.1. Van 18 mei tot 26 maart 1871

Van uitroepen van de Commune tot verkiezingen van de Commune

- 8 febr. 71 : vorming van de Nationale Vergadering van Thiers in Bordeaux, Versailles
 - Maatregelen tegen het opstandige Parijs
 - geen soldij meer voor de Nationale Garde
 - verbod van de linkse en republikeinse kranten
 - betaling van achterstellige huren
 - 18 mrt. 71 : inbeslagname van de kanonnen van de Nationale Garde mislukt
- Verbroedering van het volk met de troepen

De Commune van Parijs 1871

Standrechtelijke executie van generaal Le Compte



De Commune van Parijs 1871

Caricatuur van de regeringsleider Thiers



De Commune van Parijs 1871

De kanonnen van Belleville



De Commune van Parijs 1871

De installatie van de Commune

De Commune van Parijs 1871

2. DE COMMUNE VAN PARIJS

2.1. Van 18 mei tot 26 maart 1871

Van uitroepen van de Commune tot verkiezingen van de Commune

Het Centraal Comité van de Nationale Garde neemt de macht over
Neemt direct sociale maatregelen

- Huurders mogen niet op straat worden gezet
- Berg van Barmhartigheid mag goederen niet verkopen
- Algemene amnestie
- Bezetting van alle wapendepots
- Verkiezingen worden voorbereid

De Commune laat na om

- Versailles neer te slaan
- De nationale bank te bezetten

De Commune van Parijs 1871

(kritiek van de Internationale)

2. DE COMMUNE VAN PARIJS

2.2. Van 26 maart tot 28 mei 1871

- Commune zichzelf bestuurde organisatie (stedelijk niveau)
Droom ; vrije federaties – met centraal verkozen gezag.
- 26 maart verkiezingen van Algemene Raad van de Commune
90 leden, waaronder 25 arbeiders, 13 aanhangers van de 1^o
Internationale
- Grote verdeeldheid
- Verraad van (klein-) burgerlijke elementen, verschuiving naar links.
- Verkrampde poging voor meer slagkracht “Comité du salut public”

De Commune van Parijs 1871

2. DE COMMUNE VAN PARIJS

2.2. Van 26 maart tot 28 mei 1871

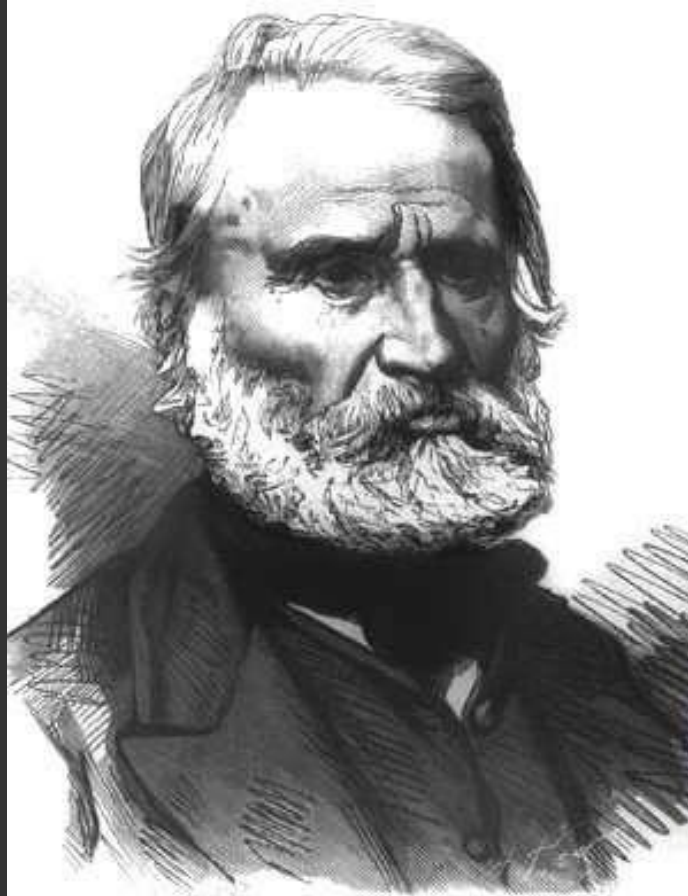
Vier belangrijks stekkingen:

6. Links republikeinen (Jacobijnen)
 7. Anarchisten (Proudhon)
 8. Putschisten (Blanqui)
 9. Marxisten
- (allen al of niet in de IAA)



De laatste utopist; Proudhon (Courbet)

De Commune van Parijs 1871



Blanqui, de meest vastberaden revolutionair aller tijden



De bijdrage van Marx inspireren het proletariaat

De Commune van Parijs 1871

2. DE COMMUNE VAN PARIJS

2.2. Van 26 maart tot 28 mei 1871

Instelling van tien commissies (justitie, finances, onderwijs...)

Vergaande ongekende sociale maatregelen

- maximumwedge van ambtenaren = gespecialiseerde arbeider
- afschaffing van nachtwerk in de bakkerijen
- afschaffen van de boetes
- gewaarborgd minimum weekloon
- afschaffing van de berg van barmhartigheid
- herorganisatie van de plaatsingsbureaus
- scheiding van kerk en staat
- laïcisering van het onderwijs

De Commune van Parijs 1871

République Française
LIBERTÉ — ÉGALITÉ — FRATERNITÉ
SOLIDARITÉ

ÉCOLES LAÏQUES

CITOYENS.

Jeugtelij, les écoles congréganistes vous servent que les écoles laïques; la République ne peut persister longtemps à vos institutions, dont le principe même est le négatif de tout progrès. Enseignement laïque, gratuit, obligatoire, tel est le programme dans lequel la République doit se réaliser; tel est celui de la République Communale du 2^e arrondissement.

Voici ce que seront nos écoles, si vos vœux sont compris et nos intentions accomplies.

Abandonnant entièrement de la méthode anglaise (qui) a de préparer une génération saine et forte, pour en utiliser seulement au jour les résultats de la République, nous voudrions rendre l'enseignement véritable l'enseignement qui, dans le domaine de la science, se résume par des faits exacts, indépendants, écrits par et sans alliage de croyance de la science humaine, et qui, dans le domaine de la morale, les principes constants de justice et de liberté qui font l'honneur et le progrès.

Ce ne serait pas sans attribuer de nouvelles bases profondes, l'éducation de la jeunesse, aussi obligatoirement aux efforts vers la réalisation de l'enseignement gratuit.

Que chaque enfant, de l'un ou l'autre sexe, ayant percé le voile de ses études primaires, puisse venir de l'École d'Apprentissage les éléments sérieux d'une ou deux professions, nécessaires à son bien.

Tous ces efforts tendent à atteindre et résulter, sur le dernier mot du progrès humain est en entier réalisée dans ce livre simple: l'œuvre de tous pour tous.

Il faut que l'humanité arrive à la réalisation idéale de ce progrès, car les commodes les meilleurs primitifs et base de toute véritable égalité: celui qui ne travaille pas ne doit pas manger.

LA DELEGATION COMMUNALE DU 2^e ARRONDISSEMENT:
EUGÈNE FOTTEZ, A. SERVAZELLE,
JACQUES BÉRAND, E. JOHANNARD

Imprimerie de la Commune de Paris, 1871.

De Commune van Parijs 1871

De school uit de greep van de kerk

2. DE COMMUNE VAN PARIJS

2.2. Van 26 maart tot 28 mei 1871

Vergaande ongekende sociale maatregelen (vervolg)

- vakscholen van jongens en meisjes
- gratis juridische bijstand
- verkiezingen van rechters en hogere functionarissen
- gelijkheid wettige en onwettige kinderen
- pensioen aan (on)wettige weduwen
- arbeiderscoöperatieven (gevluchte eigenaars) - openbare verbranding van de guillotine

Bank van Frankrijk werd niet genationaliseerd

Bank leende 20.240.000 Fr aan de Commune en

257.637.000 Fr aan de Franse regering (Versailles)

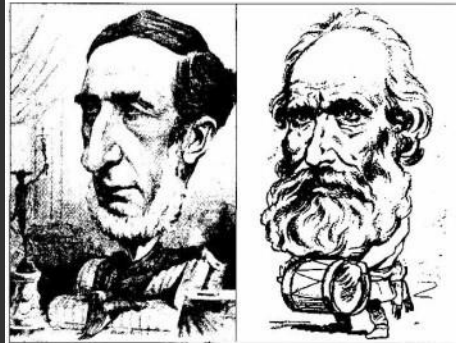
De Commune van Parijs 1871

CHEMINS DE LA MEMOIRE

Eric Cavaterra

LA BANQUE DE FRANCE ET LA COMMUNE DE PARIS (1871)

Préface de
Michel Margairaz



L'HARMATTAN

De Commune van Parijs 1871

De bank van Frankrijk wordt gespaard

2. DE COMMUNE VAN PARIJS

2.2. Van 26 maart tot 28 mei 1871

- De Commune wordt omsingeld.
- Communes van Lyon (Bakounin), Saint-Etienne, Marseille, Narbonne, Toulouse en Limoges worden neergeslagen.
- Versailles sluit het zuiden van Parijs af, de Duitsers het noorden
- Duitsers geven uitstel van betaling oorlogsschuld en leveren gevangen Franse krijgsgevangenen aan Versailles (via België)

De Commune van Parijs 1871



Poging tot oprichting van een Commune in St Etienne

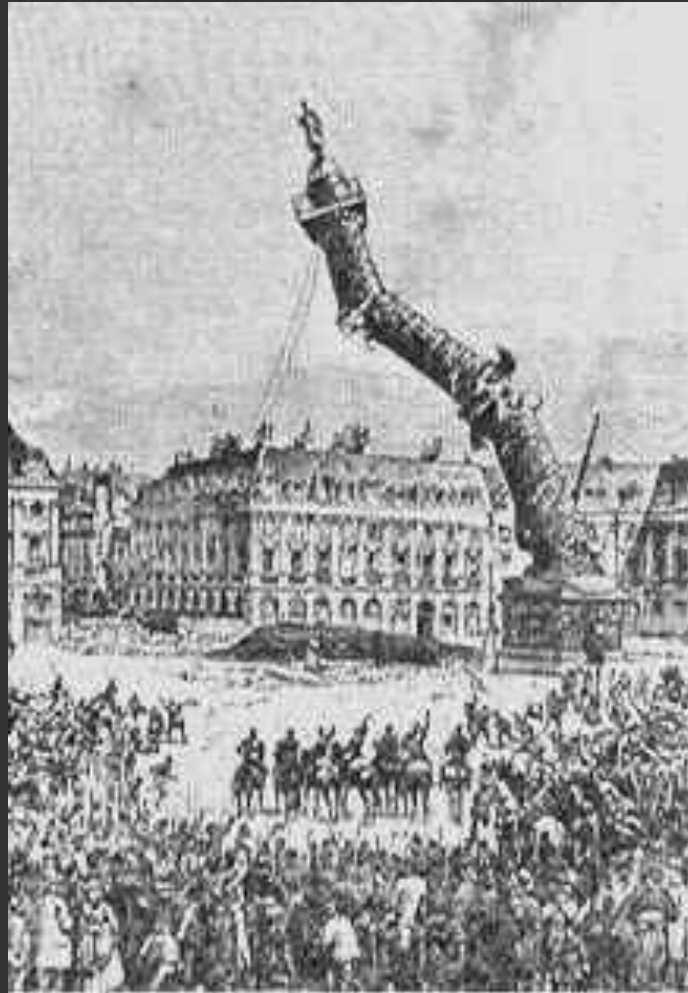
De Commune van Parijs 1871

2. DE COMMUNE VAN PARIJS

2.3. Het dagelijkse leven onder de Commune

- De voedselvoorziening is rechtvaardiger en beter dan tijdens eerste beleg
- Weinig of geen misdrijven en prostitutie.
- Omvertrekken van de colonne de Vendôme
- Kerken (ook) gebruikt voor clubs
- Musea worden gratis opengesteld en beschermd

De Commune van Parijs 1871



De colonne Vendôme wordt neergehaald

De Commune van Parijs 1871



Courbet, kunstenaar van en voor de Commune

De Commune van Parijs 1871

2. DE COMMUNE VAN PARIJS

2.4. De vrouwen en de Commune

Zoals vaak in een (buer)oorlog deed de maatschappij meer beroep op de vrouwen. Vrouwen grijpen de gelegenheid aan om te strijden voor hun emancipatie.

"Comité de femmes "

(opleiding tot ambulanciers en catinehoudsters)

"Amazones de la Seine "

(toezicht en verdediging op de barricades)

"Union des femmes pour la défense de Paris et les soins aux blessés "

(Vrouwensectie van de 1^o Internationale, Elisabeth Dmitrieff)

"Comité de vigilance des femmes "

(Anarchistische strekking, Louise Michel)

De Commune van Parijs 1871



De vrouwen verdedigen de kannonen

De Commune van Parijs 1871



De vrouwen verdedigen de barricaden

De Commune van Parijs 1871

2. DE COMMUNE VAN PARIJS

2.4. De vrouwen en de Commune (vervolg)

Grote verwachtingen in de Commune (vaag idee van socialisme)

- Vakantiegeld
- Kindergeld

Veel chauvinisme – spot en haatkampagnes tegen de vrouwen
Ook bij Communards.

De vrouwen delen in de repressie Mythe
van "les pétroleuses "

De Commune van Parijs 1871

2. DE COMMUNE VAN PARIJS

2. 5. De strijd

- Thiers bereidt de tegenaanval voor vanuit Versailles
(100.000 soldaten)
 - Mislukte uitval van Parijs om Versailles te verslaan
 - 21 mei begin van de bloedige week
 - Door verraad dringen de troepen van Thiers Parijs binnen
 - Gebrekkige centrale leiding – Behalve Dombrowki en Wobroski
 - "Ieder zijn wijk " - Barricades worden één na één weggeblazen
 - Massa-executies beginnen; 30.000 mannen, vrouwen en kinderen
- (Represailles van de Communards 128 executies)
- 28 mei val van de laatste barricades
Père Lachaise

De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs 1871

Executies aan de barricades (Manet)

De Commune van Parijs 1871

De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs 1871

Generaal Dowrobski, held van de Commune



De Commune van Parijs 1871

Parijs staat in brand

De Commune van Parijs 1871

3. NA DE COMMUNE PARIJS

3.2. De veroordelingen

ca 38.600 aanhoudingen en veroordelingen Waaronder

615 kinderen jonger dan 16 jaar

285 terdoodveroordelingen

482 veroordelingen tot dwangarbeid

4.017 deportaties met opsluiting 3.507

gewone deportaties

3.313 veroordelingen bij verstek

De Commune van Parijs 1871

Deportatie naar Nieuw Caledonië



De Commune van Parijs 1871

Executies

De Commune van Parijs 1871



Dood aan de barricaden (Manet)

De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs 1871

12 van de 30.000 vermoorde Communards

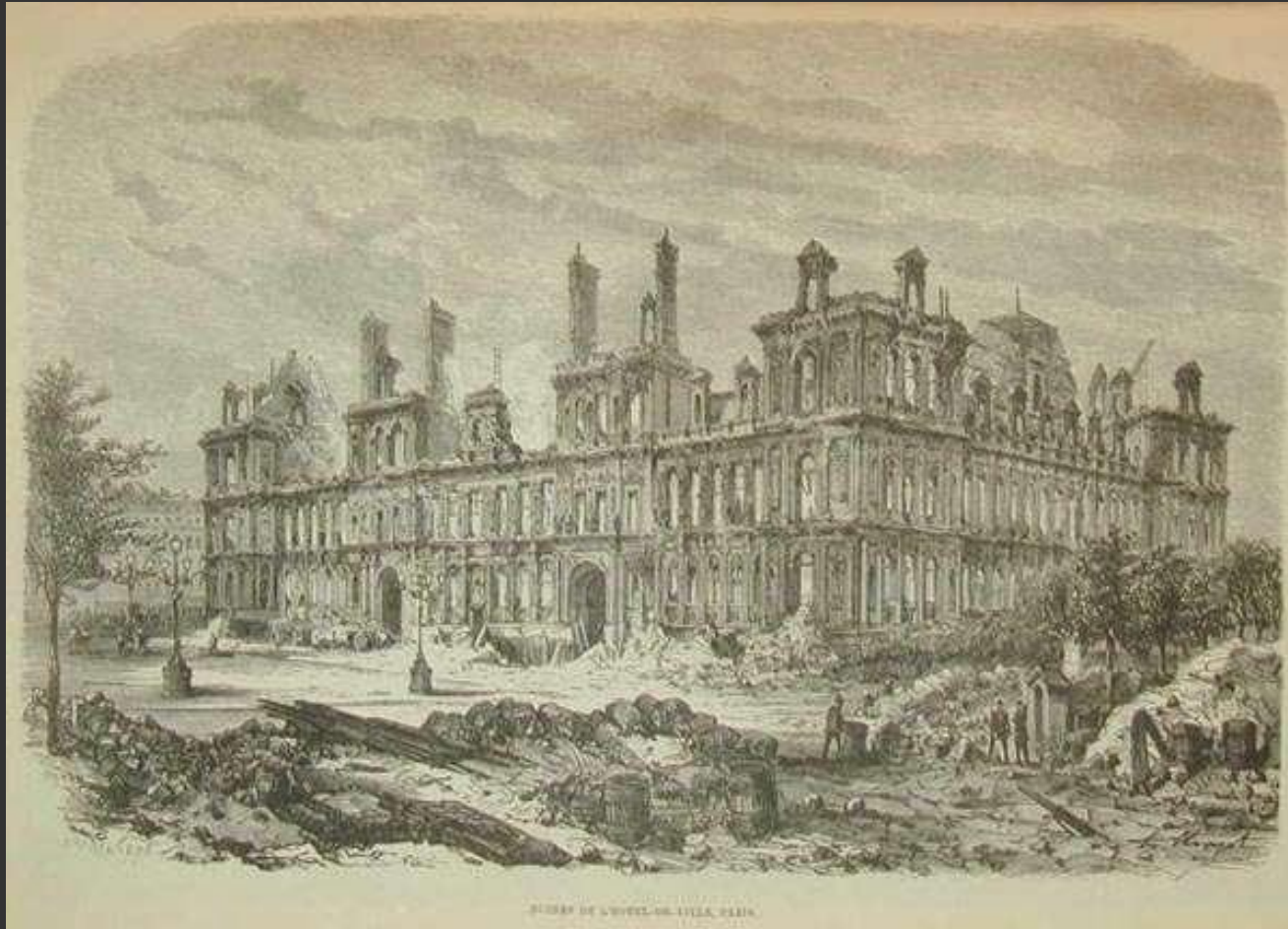
De Commune van Parijs 1871

3. NA DE COMMUNE PARIJS

3. 3. Media-mensonges

- «Verwoestingen het werk van de Communards»
- Sensatie, reizen georganiseerd door Thomas Cook
- Boetedoening
 - Bouw van de "Sacré Cœur " 1875-1919...

De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs 1871

Het stadhuis van Parijs na de brandstichting

De Commune van Parijs 1871

De Commune van Parijs 1871

De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs 1871

De Sacré Cœur, monument van « boetdoening »

De Commune van Parijs 1871

3. NA DE COMMUNE PARIJS

3. 4. De demoralisatie

- Zware slag voor de arbeidersbeweging
- Verdeeldheid over het bilan
- Het einde van de (eerste) Internationale Marx tegen Bakounin

De Commune van Parijs 1871

3. NA DE COMMUNE PARIJS

3. 5. De heropstanding van de arbeidersbeweging

- Republikeinen (met in hun zog Communards) winnen verkiezingen
- Campagne voor vrijlating - Amnestie 1880 - Jaarlijkse herdenkingsmeeting tot vandaag....
- Grote culturele erfenis (gedichten en liederen)
- Opstanden met verwijzing naar de Commune
 - Borinage 1886
 - De Commune van Changai 1929

De Commune van Parijs 1871



An English tribute to the French Commune
dedicated to the workers
of both countries

Leve de Commune zeggen de Engelse arbeiders

De Commune van Parijs 1871



De Commune van Parijs en de Commune van Changai, 1929

De Commune van Parijs 1871



Hulde aan de Communards door de deelnemers aan

*de citytrip: « het Parijs van de Revoluties »,
georganiseerd door IMAST*

De Commune van Parijs 1871

4. DE LESSEN VAN DE COMMUNE

4.1. MARX

- Na oorspronkelijke twijfel steunde hij haar onmiddellijk
- Raadgevingen van de Internationale in "Burgeroorlog in Frankrijk"
- Ziet in de Commune de bevestiging van zijn theorie over
*"De dictatuur van het proletariaat;
Het kapot breken van de oude staatsmacht en de vervanging door
een staatsmacht van een totaal nieuw type.
Democratie voor het volk, dictatuur tegen de uitbuitende klassen"*

De Commune van Parijs 1871

4. DE LESSEN VAN DE COMMUNE

4.1. MARX (vervolg)

Karakteristieken van deze arbeidersstaat zijn

- *Vervanging van leger door volksmilities*
- *Verkiezing van Communeleden volgens algemeen kiesrecht*
- *De Communeleden zijn verantwoording verschuldigd en afzetbaar*
- *Geen scheiding tussen wetgevende en uitvoerende macht.*
- *De politie staat in dienst van het volk en wordt door hen gecontroleerd*
- *De ambtenaren werken aan het loon van een geschoold arbeider-*
De hoogste functionarissen en rechters worden verkozen -
"Staatsbedrijven " en coöperatieven worden opgericht.

De Commune van Parijs 1871

De Commune van Parijs 1871

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE
N° 42 LIBERTÉ — ÉGALITÉ — FRATERNITÉ N° 42

COMMUNE DE PARIS

La Commune de Paris DÉCRÈTE :

- 1° La conscription est abolie;**
- 2° Aucune force militaire, autre que la garde nationale, ne pourra être créée ou introduite dans Paris;**
- 3° Tous les citoyens valides font partie de la garde nationale.**

Hôtel-de-Ville, le 20 Mars 1871.

LA COMMUNE DE PARIS.

De Commune van Parijs 1871

De militaire macht in handen van het volk

4. DE LESSEN VAN DE COMMUNE

4.1. MARX (vervolg,2)

Ziet vijf tekorten

- Halverwege blijven staan

(bv geen onteigening van de nationale Bank)

- Grootmoedigheid, illusies in "overtuigen door het voorbeeld", gebrek aan repressiemaatregelen.

- Militaire zwakheden (niet direct opgetrokken naar Versailles)

- Geen ééngemaakte leiding op basis van correcte politieke lijn en orientatie

- NATIONALE GARDE, de gewapende, ervaren, gedisciplineerde macht van het proletariaat had te snel de macht overgedragen.

De Commune van Parijs 1871

4. DE LESSEN VAN DE COMMUNE

4.2. LENIN

Lenin analyseerde successen en fouten in "Staat en Revolutie "

Lenin zal de lessen uit de Comunne toepassen in de Oktoberrevolutie en bij het instellen van de Sovjet-macht

De Commune van Parijs 1871

4. DE LESSEN VAN DE COMMUNE

4. 3. VAN DER VELDE

"De Commune bewijst de onmogelijkheid om het kapitalisme onder de knie te krijgen.... "

(en hij misbruikt de woorden van Marx)

Cfr De Mensjewieken na de opstand van 1905

"We hadden niet naar de wapens moeten grijpen... "

Stalin "We mankeerden drie zaken : wapens, wapens en wapens "

De Commune van Parijs 1871

5. DE COMMUNE, DE TOEKOMST VAN HET COMMUNISME

LENIN

"De Parijse Commune deed de eerste wereldhistorische stap naar de verwezenlijking van de democratie voor de arbeiders en de werkers, het huidig Sovjetbewind zet de tweede stap "

De Commune van Parijs 1871

5. DE COMMUNE, DE TOEKOMST VAN HET COMMUNISME

MARX

"Hoe dan ook de huidige opstand blijft – zelfs als ze het moet afleggen tegen de wolven, de zwijnen en de gemene honden van de oude maatschappij – de roemrijkste daad van onze Partij " (maart 1871)

De Commune van Parijs 1871

"Het Parijs van de arbeiders met zijn Commune zal eeuwig worden gevierd als de roemrijke voorbode van een nieuwe maatschappij " (mei 1871)